

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hlušíkem, Ph.D. ve věci

žalobce: **E.O.**

státní příslušnost Ázerbájdžánská republika

zastoupeného advokátem JUDr. Petrem Ritterem

sídlem Riegrova 376/12, 779 00 Olomouc

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**

sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2019, č. j. OAM-513/ZA-ZA12-ZA05-2018, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 22. 8. 2019, č. j. OAM-513/ZA-ZA12-ZA05-2018, **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 8 283 Kč, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám advokáta JUDr. Petra Rittera, sídlem Riegrova 376/12, 779 00 Olomouc.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou ze dne 16. 8. 2019 domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2019, č. j. OAM-513/ZA-ZA12-ZA05-2018, kterým bylo rozhodnuto tak, že se žalobci mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14 a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.
2. Žalobce tvrdí, že žalovaný nesprávně vyhodnotil, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce v průběhu řízení prezentoval své obavy z napadení a postihů v důsledku jeho účasti na mítincích opoziční strany či v důsledku vytváření plakátů pro opoziční strany; uvedl, že mu bylo vyhrožováno a byl napaden neznámými osobami, musel být hospitalizován v nemocnici. Žalobce zdůraznil, že žalovaný výslovně nezpochybnil věrohodnost tvrzení žalobce. Tato tvrzení však nevyhodnotil jako pronásledování, neboť nedosáhlo potřebné intenzity a že nelze tvrdit, že byl žalobce napaden v souvislosti se svou politickou aktivitou.
3. Pokud se týká napadení žalobce, zdůraznil žalobce úpravu obsaženou v čl. 9 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 (dále jen „kvalifikační směrnice“), přičemž poukázal na obsah čl. 4 odst. 4 směrnice, podle kterého skutečnost, že žadatel již byl pronásledován, je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav z pronásledování, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.
4. Žalobce podotkl, že žadatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany často nemá k dispozici jiné důkazy k prokázání svých tvrzení, než je vlastní výpověď, přičemž odkázal na příručku UNHCR.
5. Podle žalobce bylo povinností žalovaného náležitě zhodnotit tvrzení žalobce o jeho napadení ve vztahu k existenci odůvodněné obavy z pronásledování, což neučinil, v důsledku čehož porušil povinnost uloženou mu § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. V napadeném rozhodnutí absentuje zdůvodnění toho, že se pronásledování u žalobce již nebude opakovat. Není zřejmé, na základě čeho žalovaný usuzuje, že zbití žalobce nesouvisí s jeho politickými aktivitami. K situaci v zemi původu poukázal na zprávu Freedom House ze dne 4. 2. 2019 a Human Rights Watch ze dne 17. 1. 2019.

6. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout; uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzenými důvody žádosti je zejména zbití v roce 2018 a následné výhrůžky, které žalobce dává do souvislosti s jeho účastí na protivládních demonstracích. Zdůraznil dále, že z výpovědi žalobce vyplynulo, že se v Ázerbájdžánu účastnil protivládních mítinků jako řadový účastník a nevyplývalo naprosto nic, čím by logicky podložil pravděpodobný zájem státních orgánů o jeho osobu z politických důvodů do té míry, že by se měly participovat na jeho zbití či mu dokonce odposlouchávat telefon. Jakkoli mohl být žalobce v dubnu 2018 skutečně napaden neznámými muži, ačkoli sám v nemocnici sdělil, že usnul za volantem a sjel ze silnice, nemá tato skutečnost dle žalovaného oporu v jeho politické aktivitě. Nelze tedy dospět k závěru o opodstatněných obavách z pronásledování z důvodů dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Vyjma daného incidentu potíže žalobce neměl, vyznění dvou telefonátů od neznámého muže je nejednoznačné, svým charakterem jsou údajně výhrůžné telefonáty nezávažné a žadatelova výpověď stran odposlechu a ledování je spekulativní a nepodložená.

Zjištění z obsahu správních spisů

7. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobce vstoupil dne 8. 6. 2018 letecky na území ČR a dne 14. 6. 2018 požádal v Příjímacím středisku Zastávka o mezinárodní ochranu. Při podání žádosti poskytl údaje ke své osobě, a to, že vlast opustil dne 7. 6. 2018. Do 2. 4. 2018 byl zdrav, toho dne jej ale zbili a od té doby má bolesti hlavy. Poslední dobou na něj začali vyvíjet nátlak. Dne 12. 4.

2018 byly v Ázerbájdžánu prezidentské volby, předtím proběhlo referendum týkající se změn ústavy, zda jedna osoba může zastávat opakovaně prezidentský úřad. Opozice se voleb nezúčastnila, byly tam mítinky, všichni, kdo se jich účastnili, měli problémy. Na žalobce byl vyvíjen nátlak, protože se účastnil mítinků. Měl pocit, že jej někdo sledoval, odposlouchávali telefony. V pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dále uvedl, že v současné době není členem politické strany, ale dříve byl členem strany AXCP, Strany lidové fronty Ázerbájdžánu, členem byl od roku 1995 do roku 2005. Přestal být členem, protože nastoupil na vysokou školu, studoval ekonomiku. Jelikož vysoká škola nechtěla přijímat studenty, kteří se angažovali v politice, upřednostnil studium a ze strany odešel. V posledních letech se účastnil pouze mítinků, např. v roce 2017 se účastnil 3 mítinků, byly organizovány M. Š. Žalobce navrhoval plakáty a transparenty, jinak byl běžný účastník. Posledního mítinku se zúčastnil dne 31. 3. 2018 na stadionu Mehsul v obvodě Jamasal, šlo o povolený mítink. Opoziční vůdci měli projev, týkalo se to prezidentských voleb, byli proti volbám, bojkotovali je. Mítink skončil klidně, nic se nedělo, pouze před začátkem bylo zatčeno několik aktivistů. Po volbách se nátlak zhoršil, po mítinku 2. dubna byl žalobce zbit, muže, kteří ho zbili, neznal. Stalo se to na dálnici, asi 60 km od Baku. Předjelo jej nějaké auto, zastavil, z auta vystoupili dva muži a znenadání jej udeřili, procitl až v nemocnici. Pak se už bál chodit do práce. V televizi a na internetu popisovali, že lidé, kteří se účastnili mítinků, jsou trestně stíháni na základě falešných obvinění. Dozvěděl se přes známé, že o něm shromažďují informace, zajímalo je, co řekl v nemocnici. Řekl mu to jeho známý, se kterým pracoval, ten se to dozvěděl z doslechu. Nikdo mu ohledně jeho účasti na mítincích nevolal. Myslí si, že ho odposlouchávali, občas mu někdo zavolal a číslo bylo neznámé nebo se nezobrazilo žádné číslo. Proběhly z takovýchto čísel dva telefonáty, kde mu neznámý mužský hlas řekl, ať je chytřejší a že nemá říkat víc, než je zapotřebí. Když byl zbit, usoudil, že ho sledovali. Do ČR přijel kvůli sestře, která je v Olomouci.

Myslí si, že kdyby z vlasti nevystěhoval, byl by dávno po smrti. Jiné problémy, než uvedl, ve vlasti neměl.

8. Žalobce do spisu doložil své lékařské zprávy, ze kterých vyplývá, že žalobce byl dne 2. 4. 2018 hospitalizován v nemocnici s diagnózou uzavřené kraniocerebrální poranění, otřes mozku, poškození měkké tkáně páne, mozkový hydrocefalus. Propuštěn byl dne 2. 4. 2018. Z lékařské zprávy ze dne 30. 4. 2018 vystavené Městským zdravotním oddělením města Baku, psychiatrickou klinikou dále vyplývá, že u žalobce byly diagnostikovány epizody těžké deprese s psychotickými příznaky.
9. Ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu, ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu. Konkrétně se jedná o Informaci OAMP: Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 18. 6. 2019, Informace MZV ČR č. j. 111007/2018-LPTP ze dne 16. 5. 2018 a Ázerbájdžán – údaje o zemi, zpracované Mezinárodní organizací pro migraci z roku 2018.
10. Dne 10. 7. 2019 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobce neměl co uvést, doplnění podkladů pro rozhodnutí nenavrhoval, žádné další skutečnosti nebo nové informace nepřednesl.
11. Následně dne 22. 8. 2019 rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Uzavřel v něm, že v průběhu řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce jsou problémy ve vlasti, zejména zbití v dubnu 2018 a následné výhrůžky, které žalobce dává do souvislosti s jeho účastí na protivládních mítincích. Žalovaný neshledal naplnění důvodů k udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) ani písm. b). Zdůraznil, že žalobce nebyl významným představitelem ázerbájdžánské opozice, jeho politické aktivity byly limitovány pouze na účast na demonstracích, případně se podílel na přípravě transparentů. O nízké míře jeho politické aktivity svědčí i skutečnost, že z opoziční strany AXCP vystoupil, aby neměl potíže na vysoké škole. Při konání

mítinků problémy neměl. Jediným závažným problémem bylo napadení v dubnu 2018, přičemž podle žalovaného, úvaha žalobce, že se jednalo o napadení za politickou činnost, je žalobcovou spekulací. Nepřesvědčivá je také interpretace žalobce stran telefonátů z neznámého čísla. Podle žalovaného, pokud je žalobce dlouhodobým řadovým účastníkem legálních demonstrací, aniž by vyvíjel jiné aktivity, je v tomto světle stěží srozumitelná telefonická výhrůžka, ať neříká více, než je zapotřebí. Ačkoli žalovaný nepochybně, že žalobce mohl být v dubnu 2018 napaden a nelze vyloučit spojitost mezi výhrůžnými telefonáty a napadením, nelze tyto momenty nijak spojit s politickou aktivitou žalobce. Žalobce nadto následně legálně a bez jakýchkoli problémů opustil vlast. Žalovaný dále zhodnotil také, zda u žalobce nejsou dány podmínky pro poskytnutí doplňkové ochrany a dospěl k negativnímu závěru. Zdůraznil přitom, že ani sám žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by mu mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Přihlédl přitom k tomu, že dle získaných informací OAMP ze dne 18. 6. 2019 vyplývá, že Ázerbájdžán je zemí, jejíž právní předpisy neumožňují udělit trest smrti za žádný trestný čin. V zemi původu nadále neprobíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu, vypořádal se přitom také se sporným územím Náhorního Karabachu a s ním spojenými konflikty.

Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s.
13. Krajský soud připomíná, že ve věci již jednou rozhodl, a to rozsudkem ze dne 27. 5. 2020, č. j. 62 Az 37/2019-29, kterým žalobu zamítl.
14. Tento rozsudek byl ke kasační stížnosti žalobce zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2021, č. j. 3 Azs 262/2020-63. Nejvyšší správní soud vytkl krajskému soudu, že nereagoval na žalobní námitky žalobce, že neměl jinou možnost - kromě své výpovědi - jak prokázat, že byl napaden právě kvůli svým politickým aktivitám, a dále, že žalobce nemusel plnit zásadní úlohu v opozičním hnutí, aby mohl mít odůvodněný strach z pronásledování. V této souvislosti přitom žalobce v žalobě odkázal na konkrétní rozsudky Nejvyššího správního soudu a aktuální zprávy o bezpečnostní situaci v Ázerbájdžánské republice. Rozsudek krajského soudu shledal Nejvyšší správní soud z uvedeného důvodu nepřezkoumatelný.
15. Krajský soud po vrácení věci k dalšímu řízení opětovně důkladně zvážil žalobní argumentaci a přisvědčil žalobci, že z napadeného rozhodnutí není dostatečně zřejmé, na základě čeho žalovaný usuzuje, že napadení žalobce a jeho zbití nesouvisí s jeho politickými aktivitami a dále, na základě čeho žalovaný dovozuje, že se pronásledování žalobce již nebude v budoucnu opakovat. Za dostatečné zdůvodnění přitom nelze považovat argumentaci žalovaného, že žalobce nebyl významným představitelem ázerbajdžánské opozice a že jeho aktivity byly limitovány pouze na účast na demonstracích či přípravě transparentů. Žalovaný nadto ani nepochybnil, že byl žalobce již v minulosti při mítinku policíi zadržen; tuto skutečnost přitom vůbec při svých úvahách nezohlednil. V tomto ohledu považuje krajský soud za přílehlavý odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2019, č. j. 6 Azs 331/2018-34, podle kterého *„Pro shledání pronásledování z důvodu uplatňování politických práv a svobod či zastávání určitých politických názorů není vždy třeba aktivní vystupování na veřejnosti či členství v politické straně, nýbrž je rozhodující, zda daná forma aktivity vyvolala pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování z tohoto důvodu v dané zemi původu, a to s ohledem na její charakteristiky. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57, uvedl: „Ze samotné skutečnosti, že dotýčný nebyl členem, ale pouze sympatizantem opoziční politické strany, nelze dovozovat, že neprojevil dostatečně svůj politický názor. To platí tím spíše, pokud se jedná o zemi, kde pouhá účast na demonstracích organizovaných opozičními stranami obvykle způsobuje perzekuci ze strany orgánů státní moci.““*.
16. Žalovaný se měl tudíž hlouběji zabývat zejména tím, zda s ohledem na zjištěné informace o zemi původu bylo lze dovodit minimálně odůvodněnou obavu žalobce z pronásledování v souvislosti s účastí na mítincích. Jelikož žalovaný nerozporoval žalobcova tvrzení, resp. jeho azylový příběh a lze tedy dospět k závěru, že žalovaný nemá pochybnosti o věrohodnosti tvrzení žalobce, musí žalovaný vycházet ze zásady, že se uplatní pravidlo v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. V rozsudku ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 - 40, Nejvyšší správní soud konstatoval: *„Důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti se aplikuje nejen v rámci celkové úvahy o pravděpodobnosti pronásledování, ale nutně i na posouzení věrohodnosti jednotlivých dílčích tvrzení žadatele*

o azyl, která jsou posléze podkladem této celkové úvahy. To znamená, že pokud je přiměřeně pravděpodobné, že daná událost proběhla tak, jak tvrdí žadatel o azyl, žalovaný musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti. V konečné fázi tedy žalovaný posuzuje všechny relevantní skutečnosti a okolnosti žádosti o mezinárodní ochranu jednotlivě i ve vzájemných souvislostech.“

17. Uvedené je třeba vztáhnout také na úvahy žalovaného týkající se toho, že nelze očekávat opakování pronásledování žalobce. Je totiž na žalovaném, aby v kontextu všech zjištěných skutečností přezkoumatelně odůvodnil, na základě jakých skutečností dovozuje s vysokou mírou pravděpodobnosti, že k opakování útoků, resp. pronásledování žalobce již nedojde. Žalovaný přitom neopomene informace z podkladů, které sám shromáždil a které bude případně nutné pro účely dalšího řízení doplnit (např. Zprávou Organizace Freedom House Svoboda ve světě 2019, na kterou odkazuje Zpráva o situaci v zemi zpracovaná OAMP MV ČR z 18. 6. 2019).

Závěr a náklady řízení

18. Krajský soud tedy shledal důvodné žalobní námitky směřující do závěrů, že napadení žalobce a jeho zbití nesouvisí s jeho politickými aktivitami a že se pronásledování žalobce již nebude v budoucnu opakovat. Proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém tento bude vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku podle § 78 odst. 5 s. ř. s.
19. O náhradě nákladů řízení mezi žalobcem a žalovaným bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce byl v řízení procesně úspěšný a vzniklo mu tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří:

a)	náklady právního zastoupení
advokátem		
-	odměna advokáta za zastupování
v řízení ve výši 3 100 Kč / úkon při
těchto úkonech právní služby:	§ 7, § 9 odst. 4 písm.
d)	
	1) příprava a převzetí věci		
	2) sepis kasační stížnosti	vyhl. č. 177/1996 Sb.	6 200 Kč
-	paušální náhrada hotových výdajů
advokáta ve výši 300 Kč / úkon
při shora uvedených úkonech právní
pomoci	§ 13 odst. 4
vyhl. č. 177/1996 Sb.	600 Kč
b)	hotové výdaje žalobce (poštovné
v souvislosti s podáním žaloby)		55 Kč

Celkem včetně DPH 21%

8 283

Kč

Soud uložil žalovanému zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení uvedenou částku, a to dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších změn a doplnění k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 28. června 2021

JUDr. Petr Hlušík
samosoudce